

φάντης

Σάββατο, 6 Οκτωβρίου 2012

4:58 μμ

831

Σημασία

[Φάντης, δ, Delator. Phot. : Ποταγωγίδες· φάνται, ἄμηνυταί. Nisi hoc ex συκοφάνται corruptum, quo utitur Hesych. s. v. Ποδαγκώνιδας. G. DIND.]

BL 9097 638 [565] & 721.88

Η φιγούρα του **βαλέ** στην τράπουλα

knave=Στα παιγνιοχαρτα, "the **jack**, ο βαλές, ο φαντης " 1560s. Συβολο **J**

Βαλές

από το Γαλλικο Valet

In English, **valet** as "personal man-servant" is recorded since 1567, though use of the term in the French-speaking English medieval court is older, and the variant form varlet is cited from 1456 (OED). Both are French importations of valet (the t being silent in French) or varlet, Old French variants of vaslet "man's servant," originally "squire, young man," assumed to be from Gallo-Romance *vassellittus "young nobleman, squire, page," diminutive of Medieval Latin vassallus, from vassus "servant", possibly cognate to an Old Celtic root wasso- "young man, squire" (source of Welsh gwas "youth, servant," Breton goaz "servant, vassal, man," Irish foss "servant").

See yeoman, possibly derived from yonge man, a related term.

Συνώνυμο

Λακές

Ετυμολογικά

Ο Φαντης από το infάντης = παιδί, νεαρος, παιδοπουλο και κατά συνεκδοχή (εκ του ολου το μερος) εξ ειδικευεται σε νεαρος υπηρέτης. INFANS γενικη INFANTIS

Ο σχηματισμός του INFANS στα λατινικα είναι παρομοιος με το στηματισμο του ΝΗΠΙΟΣ των ελληνικών. Από το in αντι non και το fantem από το fari φθέγγομαι ομιλω.

Νη+επος δεν ομιλω = νηπιο.

Φράσεις

Παιδι

Ο βοηθος σερβιοτόρου, νεαρος υπηρετης.

Ακομη και σήμερα φωναζουμε "Παιδι! Φέρε δυο μύρες!", οι αρχαίοι ημων προγονοι ελεγαν «Απτε τον λύχνον παι» και οι ημων Ποντιοι «Νε παι! »

Η σχέση φαντη και ρετσινολαδου.

ρετσινόλαδο (το) αιθέριο έλαιο που χρησιμοποιείται ως καθαριστικό φάρμακο και στη σαπωνοποιία· **Φη· τι σχέση έχει ο φάντης με το ρετσινόλαδο;** για πράγματα που δεν έχουν καμία σχέση το ένα με το άλλο, που δεν συνδέονται με κανέναν τρόπο.

Από τον αστειο διαλογο

- Τι σχέση έχει ο φάντης με το ρετσινολαδο;
- Πιές ρετσινολαδο να δεις αν έχει σχέση!

- Η φραση μπορει και να ακουσει : πιες ρετσινόλαδο να δεις αν έχεις χέσει!

σαν φάντης μαστούνι

αιφνίδια, απρόσμενα, από εκεί που δεν τον περιμένεις, όταν δεν τον περιμένεις. Ο φάντης = ο υπηρέτης, ο μπράβος με το μαστούνι (μαγκούρα) εμφανίζονται στην κατάλληλη στιγμή και επέλυε δια του αδιάσειστου αλλά και σειομένου επιχειρήματος, του μαστουνιού, τα προβλήματα του αφεντικού του. (Συν τραμπούκος < It .Traboccare εισβάλλω).

Εικονες

Υπογλώσσιο 27

Μπαλαντέρ

Μπαλαντζες

ΚΟΙΝΗ

ΜΕ ΕΚΤΥΛΙΚΤΡΙΑ

ΜΕ ΛΑΜΠΑ

Παράγωγα

Συκοφάντης

Στο 171 Μπαμπινιώτη - Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β' έκδοση 2005

συκοφάντης (ο) [συκοφαντών]. **συκοφάντισσα** (η) [συκοφαντισσών] πρόσωπο που κατηγορεί (κάποιον) ψευδώς, αποσκοπώντας στη μείωση και τη δημόσια έκθεσή του: κοινός / φτηνός / ξεδιάντροπος ~ ΣΥΝ. διαβολέας. Επίσης **συκοφάντρια** (η) [αρχ.] [συκοφαντριών]. [ΕΤΥΜ. αρχ. < σύκον + -φάντης < φαίνω / -ομαι. Διάφορες εκδοχές έχουν διατυπωθεί σχετικά με τη διαμόρφωση τής σημ. του συνθέτου. Δεν θεωρείται πλέον πιθανή η δημοφιλής άποψη του Πλουτάρχου, ότι δηλ. συκοφάντης ήταν εκείνος που κατήγγελλε τους παράνομους εξαγωγείς σύκων στην αρχ. Αθήνα, αφού κανένα κείμενο δεν μνημονεύει την ύπαρξη σχετικής απαγορεύσεως. Ορθότερη φαίνεται η απλούστερη εξήγηση, κατά την οποία συκοφάντης ήταν εκείνος που φανέρωνε τα σύκα, τα οποία είχε κρύψει στα ρούχα του κάποιου, και κατ' επέκταση εκείνος που κατήγγελλε ασήμαντες μικροκλοπές].

συκοφάντηση (η) [μτγν.] [-ης κ. -ήσεως | -ήσεις, -ήσεων] η εσκεμμένη διατύπωση ή διάδοση ψευδών κατηγοριών (εναντίον κάποιου): η - των πολιτικών του αντιπάλων ΣΥΝ. συκοφαντία.

συκοφαντία (η) [αρχ.] [συκοφαντιών] η σκόπιμη ψευδής κατηγορία, που εκτοξεύεται εναντίον κάποιου, για να τον μειώσει, να τον διασύρει δημοσίως: οι ~ δεν μπορούν να τον σπιλώσουν ΣΥΝ. διαβολή, (λαϊκ.) ρετσινιά, αβανιά.

συκοφαντικός, -ή, -ό [αρχ.] 1. αυτός που σχετίζεται με τον συκοφάντη ή τη συκοφαντία ή αποσκοπεί στη συκοφάντηση: ~ εκστρατεία / δόλωση / δημοσίευμα / κατηγορία / ενέργεια ΣΥΝ. διαβλητικός ΑΝΤ. επαινετικός 2. **συκοφαντική δυσφήμιση** αξιόποινη πράξη την οποία διαπράττει όποιος με οποιονδήποτε τρόπο ενώπιον τρίτου ισχυρίζεται ή διαδίδει για κάποιον άλλον ψευδή γεγονότα τα οποία είναι δυνατόν να βλάψουν την τιμή ή την υπόληψη του άλλου γνωρίζοντας ότι αυτά είναι ψευδή. — **συκοφαντικ-ά / -ώς** [αρχ.] επίρρ.

συκοφαντώ ρ. μετβ. [αρχ.] [συκοφαντείς... | συκοφάντ-ησα, -ούμαι, -ήθηκα, -ημένος] διατυπώνω ή διαδίδω εσκεμμένα ψευδείς και κακόβουλες κατηγορίες εναντίον κάποιου, για να τον μειώσω και να τον

Ετυμολογεί το συκοφάντης από το συκον και φαίνω αλλά δεν εξηγεί γιατί λεμε συκοφαντω και όχι συκοφαίνω όπως επιφαίνω και διαφαινω. Γιατι λεμε συκοφαντία και όχι συκοφάνεια όπως επιφάνεια, διαφάνεια.

Το ολο θεμα μοιαζει μια καλοστημένη προχειροτητα.
Το ρήμα "φαντάζω " είναι υπαρκτο ρημα της αρχαιας

Συγγενικά

Τζοκερ ή μπαλαντέρ

Φιγούρα της τραπουλας με ρολο αντικαταστάτη σε ορισμενα παιγνιδια.

Από το αγγλικο τζόκερ (joker) ταχυδακτυλουργός, γελωποποιος, ζογκλερ (από το Γαλλο-

νορμαδικό jongleur, παραλλαγή του αρχ Γαλλικού jogleor, από το Λατινικό ioculator "jester, joker"). Τότε (~1779) το jougleur σημαίνει τον περιπλανώμενο τροβαδούρο (wandering minstrel). Οι άνθρωποι αυτοί συνθεταν αυτοσχέδιες μπαλλάντες* ή τραγουδούσαν γνωστες μπαλλάντες και λεγοντούσαν και μπαλαντέρ (Baladeur**. – Flâneur, rôdeur, περιπλανώμενος) . Διασκεδάζαν τους ερχόντες του καιρού τους χορευοντας, τραγουδώντας, παίζοντας μουσική και κάνοντας ταυδακτυλουργίες.

Το 1857 μια έκδοση του βιβλίου του Hoyle με τίτλο "Games" αναφέρει ένα παιχνίδι με χαρτιά που λεγονταν Black Joke. Αυτό αργότερα κατάντησε το σημερινό μπλάκ-Τζάκ (Black Jack) από το κύριο όνομα Jack. Στο μεσαίωνα το Jack γινόνταν αντι τους "οίος δήποτε, κάποιος, ο ταδε" επειδή ήταν πολύ κοινό και διαδεδομένο (mid-14c.), μετέπειτα (~1570) "υπηρέτης γενικών καθηκόντων" (Jack of all Trades, ~1610), **Πολυτεχνίτης**, ο Βυζ.

Παντεχνής.

*) μπαλαντες = χορευτικά τραγουδια από το λατινικό ballare = χορεύω, ορχούμαι. Πβλ ΝΕ μπάλλος ([περισσότερα](#))

***) Θηλυκό του baladeur είναι balladeuse η σημερινή επέκταση της ηλεκτρικής πρίζας ή **μπαλαντέζα**.

[ETYMOLOGY DICTIONARY](#)